

Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău
Judecător: A. Danilov
Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Minciuna, L. Popova și N. Simciuc

D E C I Z I E

15 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecător
judecători

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat, Dumitru Mardari,
Oleg Sternioală și Iuliana Oprea

examinînd recursul declarat de Botezatu Gheorghe,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de CCL nr. 244
împotriva lui Botezatu Gheorghe, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni
„Termoelectrica”, cu privire la încasarea datoriei,
acțiunea reconvențională depusă de Botezatu Gheorghe împotriva CCL nr. 244,
cu privire la radierea datoriilor din evidența contabilă,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2017, prin care apelul
declarat de Botezatu Gheorghe a fost respins, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei
Buiucani, mun. Chișinău din 30 noiembrie 2016,

A C O N S T A T A T:

La 1 iunie 2015, CCL nr. 244 a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui
Botezatu Gheorghe, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, cu
privire la încasarea datoriei.

În motivarea pretențiilor a indicat că în baza contului personal deschis la CCL
244 pe numele lui Gheorghe Botezatu, Societatea pe Acțiuni „Centrala Electrică de
Termoficare nr. 2”, a livrat energia termică. Odată cu deschiderea contului personal,
locatarul vizat mai sus a acceptat prestarea serviciilor de către CCL 244, fapt ce se
confirmă prin achitarea bonurilor de plată, inclusiv a celor de utilizare a energiei
termice.

Reclamantul a indicat că pîrîtul beneficiază de servicii care sunt prestate prin
rețelele comune de termoficare, la fel ca și ceilalți locatari. Gheorghe Botezatu nu a
achitat pentru serviciile prestate, iar datoria sa format pentru perioada 01 mai 2015 și

constituie suma de 17208,10 lei pentru energia termică, fapt ce se confirmă prin informația despre calcularea și achitarea serviciilor locativ-comunale.

La 23 noiembrie 2016 CCL 244 a înaintat cerere prin care și-a concretizat pretențiile din cererea de chemare în judecată.

Suplimentar reclamantul a indicat că pîrîtul refuză în continuare să-și onoreze obligațiunile, nu a achitat pentru serviciile prestate în termenul indicat în factură, iar datoria formată constituie suma de 15765,50 lei pentru serviciile comunale.

A mai precizat CCL 244 că în perioada 01 decembrie 2015 – 31 octombrie 2016 pîrîtului Botezatu Gheorghe i-au fost calculate și incluse în facturile de plată penalități în mărime de 2035,74, care de asemenea nu sunt achitate.

Solicită reclamantul încasarea din contul pîrîtului Botezatu Gheorghe cu titlu de datorie restantă suma de 15765,60 lei, cu titlu de penalitate de întârziere suma de 2035,74 lei și taxa de stat în sumă de 270 lei.

La 17 mai 2016, Botezatu Gheorghe, a înaintat cerere reconvențională împotriva CCL nr. 244, privind radierea datoriilor din evidența contabilă.

În susținerea pretențiilor a indicat că la 28 iunie 2015 a expediat în adresa CCL nr. 244 cerere prealabilă privind rectificarea erorilor din evidența contabilă, privind presupusele datorii ale lui Botezatu Gheorghe față de CCL nr. 244 pentru energia termică pentru apartamentul nr. 59 din str. L. Deleanu, nr. 7/3, mun. Chișinău, pe care nu le recunoaște din motiv că nu are careva datorii pentru serviciile comunale, inclusiv pentru energia termică.

La 14 iulie 2015, a primit răspuns de la CCL nr. 244, prin care a fost informat că cerințele expuse nu pot fi admise, dat fiind faptul că deja în instanța de judecată, din 01 iunie 2015 se află pe rol cererea de chemare în judecată depusă de CCL nr. 244 împotriva lui Botezatu Gheorghe, privind încasarea unei pretinse datorii pentru energia termică în sumă de 17208,10 lei, formată în perioada februarie 2012 - octombrie 2013.

Botezatu Gheorghe a precizat că anterior, pentru soluționarea problemelor care au apărut în CCL nr. 244 în legătură cu gestiunea frauduloasă a patrimoniului CCL 244, efectuarea incorectă a încasărilor în numerar pentru cheltuielile de întreținere și plata serviciilor furnizorilor de apă, gaze naturale, energie electrică, energie termică, etc, înstrăinarea ilegală a unei părți a patrimoniului CCL nr. 244 de către administratorul Eugeniu Cazacu, de către un grup de membri ai CCL nr. 244, a fost depusă o plîngere penală. În baza plîngerii respective a fost intentată o cauză penală care se află la moment spre examinare la Centrul Național Anticorupție.

Reclamantul a specificat că în cadrul urmăririi penale, prin ordonanța procurorului din Procuratura Buiucani din 12 iulie 2013, a fost constatat faptul că CCL nr. 244, în perioada 2002-2012 efectuează regulat transferurile către furnizorii anului 2012, datorii față de furnizori nu au fost, prin urmare și Botezatu Gheorghe careva datorii față de CCL nr. 244 nu avea.

Solicită Botezatu Gheorghe obligarea CCL nr. 244 să rectifice informația din evidența contabilă privind presupusa datorie față de CCL nr. 244, prin radierea acestei

datorii în sumă de 17208,10 lei și de 874, 80 lei, calculată în baza pretensei datorii și obligarea acestuia să informeze Î.M. „Infocom” despre radierea din evidența contabilă a pretensei datorii de bază și penalități.

Prin hotărîrea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 30 noiembrie 2016, a fost respinsă cererea reconvențională depusă de Botezatu Gheorghe împotriva CCL nr. 244, privind radierea datoriilor din evidența contabilă, ca fiind neîntemeiată. A fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de CCL nr. 244 împotriva lui Botezatu Gheorghe, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, cu privire la încasarea datoriei. S-a dispus încasarea din contul lui Botezatu Gheorghe, în beneficiul CCL nr. 244 a sumei de 15765,50 lei – cu titlu de datorie la prestarea serviciilor comunale și suma de 961,71 lei – cu titlu de penalitate de întârziere și taxa de stat în sumă de 516,24 lei, iar în total suma de 16727 lei 21 bani. În rest, cerințele reclamantului au fost respinse ca neîntemeiate (f.d. 218, 226-232, vol. I).

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond s-a bazat pe cercetarea completă, a tuturor probelor prezente și a constatat că cerințele invocate în acțiunea inițială se încadrează parțial în prevederile Legii, iar pretențiile invocate în acțiunea reconvențională nu se încadrează în reglementările sabiliate în Lege.

La 15 decembrie 2016, Botezatu Gheorghe a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 30 noiembrie 2016 și emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea reconvențională să fie admisă integral, iar acțiunea inițială să fie respinsă.

În motivarea apelului a indicat că prima instanță la adoptarea hotărîrii nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, concluziile expuse în hotărîre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, fiind încălcate și aplicate eronat normele de drept procedural.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2017, apelul declarat de Botezatu Gheorghe a fost respins, fiind menținută hotărîrea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 30 noiembrie 2016 (f.d. 6, 7-9, vol. II).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant sunt neîntemeiate și nu și-au găsit reflectarea în probele acumulate la materialele dosarului.

Astfel, instanța de apel a indicat că prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și incorect a aplicat normele de drept material și procedural, în consecință adoptînd o hotărîre întemeiată.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 24 mai 2017, Botezatu Gheorghe, a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea reconvențională să fie admisă integral, iar acțiunea inițială să fie respinsă.

În motivarea recursului a invocat că atât instanța de apel, cât și prima instanță, nu au constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a apricinii, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Instanța de recurs constată că la dosar este anexat înscrisul care certifică faptul că recurentul a recepționat copia deciziei recurate la 12 mai 2017 (f.d. 11, vol. II).

Potrivit art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Prin urmare, instanța de recurs constată că recursul a fost declarat în termen.

La 21 iunie 2017 în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului, iar la 27 iunie 2017 și respectiv 14 iulie 2017, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit referințele prin care intimații au solicitat declararea recursului inadmisibil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de Botezatu Gheorghe, întemeiat și care urmează a fi admis.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei rezultă că la 1 iunie 2015, CCL nr. 244 a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Botezatu Gheorghe, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, prin care a solicitat încasarea din contul pîrîtului Botezatu Gheorghe cu titlu de datorie restantă suma de 15765,60 lei, cu titlu de penalitate de întîrziere suma de 2035,74 lei și taxa de stat în sumă de 270 lei.

Ulterior, la 17 mai 2016, Botezatu Gheorghe, a înaintat cerere reconvențională împotriva CCL nr. 244, prin care a solicitat obligarea CCL nr. 244 să rectifice informația din evidența contabilă privind presupusa datorie față de CCL nr. 244, prin radierea acestei datorii în sumă de 17208,10 lei și de 874,80 lei, calculată în baza pretensei datorii și obligarea acestuia să informeze Î.M. „Infocom” despre radierea din evidența contabilă a pretensei datorii de bază și penalități.

Prima instanță prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 30 noiembrie 2016, a respins cererea reconvențională depusă de Botezatu Gheorghe împotriva CCL nr. 244, privind radierea datoriilor din evidența contabilă, ca fiind neîntemeiată. A admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de CCL nr. 244 împotriva lui Botezatu Gheorghe, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, cu privire la încasarea datoriei. S-a dispus încasarea din contul lui Botezatu Gheorghe, în beneficiul CCL nr. 244 a sumei de 15765,50 lei – cu titlu de datorie la prestarea serviciilor comunale și suma de 961,71 lei – cu titlu de penalitate de întîrziere și taxa de stat în sumă de 516,24 lei, iar în total suma de 16727 lei 21 bani. În rest, cerințele reclamantului au fost respinse ca neîntemeiate.

Instanța de recurs menționează că hotărârea primei instanțe a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2017.

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând situația de fapt din prezenta speță, în coraborate cu probele atașate la dosar, menționează că este prematură concluzia instanței de apel exprimată în decizia din 26 aprilie 2017.

În susținerea poziției respective, instanța de recurs menționează că atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au dat aprecierea respectivă bonurilor de plată prezentate de CCL nr. 244 și Botezatu Gheorghe.

Or, conform bonurilor eliberat de CCL nr. 244 și prezentate de recurent în copie, ultimul a efectuat plăți comunale în sumă de 24025,52 lei, pentru perioada octombrie 2010-decembrie 2013 (f.d. 54-91, vol. I).

Prin urmare, instanța de recurs punctează că bonurile de plată la care face referire recurentul-pârît au fost eliberate de CCL nr. 244, iar plățile au fost efectuate prin intermediul instituțiilor bancare (Societatea pe Acțiuni „Moldindcombank” și Societatea pe Acțiuni „Banca Socială” etc.) și nemijlocit la CCL nr. 244.

Astfel, instanța de apel la rejudecare urmează să stabilească exhaustiv dacă întradevăr au fost efectuate aceste plăți și care a fost destinația acestora, raportată la obiectul acțiunii înaintată de CCL nr. 244.

Colegiul menționează, actele pricinii cretifică faptul că la 3 noiembrie 2015, Botezatu Gheorghe a înaintat un demers privind obligarea CCL nr. 244 să prezinte originalele bonurilor de plată pentru perioada 1 iunie 2012 – 1 iunie 2015 și întocmirea unui act de verificare reciprocă în baza documentelor contabile semnat de ambele părți, acest demers fiind respins de prima instanță.

Instanța de recurs punctează că aspectul respectiv ține de reclamarea probelor, iar în acest sens este oportun de a reliefa prevederile art. 119 alin. (1) CPC, care statuează expres că probele se adună și se prezintă de către părți și de alți participanți la proces. Dacă în procesul de adunare a probelor apar dificultăți, instanța este obligată să contribuie, la solicitarea părților și altor participanți la proces, la adunarea și prezentarea probelor necesare, cu excepția cazurilor în care instanța constată că cererea de reclamare a probelor este înaintată în mod neîntemeiat și cu scopul vădit de a tergiversa examinarea pricinii sau proba reclamată este în mod vădit lipsită de relevanță.

De menționat că prin prisma normei de drept procedural citată, instanța de recurs remarcă încălcarea dreptului recurentului la apărare și totodată încălcarea principiului contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, care potrivit art. 26 alin. (1) și (2) CPC, presupune că, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de

alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecății și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Colegiul menționează că instanțele de judecată inferioare nu au verificat sub toate aspectele argumentele invocate de către reclamantul-recurent Botezatu Gheorghe precum că din datele de evidență contabilă ale CCL nr. 244 și documentele de plată prezentate de către aceasta și bonurile de plată, rezultă o supraplată de către recurent în favoarea intimatului.

Prin urmare, instanța de recurs menționează că la rejudecare, întru respectarea principiului egalității armelor, instanța de apel urmează să stabilească necesitatea prezentării originalelor bonurilor de plată și a documentelor contabile relevante speței date.

Astfel, Colegiul punctează faptul că instanța de apel, nu au cercetat sub toate aspectele probele anexate la dosar și eronat a aplicat prevederile legii stabilite în acest sens, în consecință adoptând o decizie neîntemeiată.

Colegiul precizează că circumstanțele relatate supra atrag încălcarea dreptului recurentului-reclamant la un proces echitabil, respectarea căruia este accentuată și în jurisprudența constantă a Curții Europene pentru Drepturile Omului.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată. Concomitent, conform art. 241 alin. (5) CPC, în motivare se indică circumstanțele pricinii constatate de instanță, probele care se întemeiază concluziile ei privitor la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 373 CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

În sprijinul normelor naționale vin și reglementările Curții Europene pentru Drepturile Omului, jurisprudența căreia își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri de a beneficia de respectarea acestor norme, fiind piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

La rejudecarea cauzei, se va ține cont de criticile invocate în textul deciziei și se va înlătura omisiunile admise, pentru asigurarea unei judecări corecte și legale a pretențiilor înaintate.

Din considerentele menționate, având în vedere faptul că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios

administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Botezatu Gheorghe, a casa decizia instanței de apel, cu remiterea pricinii pentru rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Botezatu Gheorghe.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2017, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de CCL nr. 244 împotriva lui Botezatu Gheorghe, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, cu privire la încasarea datoriei, acțiunea reconvențională depusă de Botezatu Gheorghe împotriva CCL nr. 244, cu privire la radierea datoriilor din evidența contabilă, cu remiterea cauzei pentru rejudecare în instanța de apel – Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător

Iulia Sîrcu

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Oleg Sternioală

Iuliana Oprea